

Jak na drodze sądowej biznesmen powinien odzyskiwać długi w Irlandii

Coraz więcej polskich przedsiębiorców polskich wchodzi w stosunku handlowe z firmami irlandzkimi. Czasami muszą dochodzić swych roszczeń od nierzetelnych kontrahentów.

Budujemy w Irlandii domy, stawiamy fabryki, eksportujemy żywność, sprowadzamy stamtąd komputery. O ile, większość transakcji kończy się sukcesem, o tyle niektóre znajdują swój koniec w sądzie. Wtedy pojawia się problem informacji o sposobie dochodzenia roszczeń.

Wezwanie w języku angielskim

Podobnie, jak w Polsce, przed wszczęciem sporu sądowego z zakresu stosunków między przedsiębiorcami, należy wysłać naszemu dłużnikowi przedsądowe wezwanie do zapłaty, fachowo nazywane *Civil Summons for a liquidated money demand*. Uczciwie trzeba przyznać, iż irlandzcy przedsiębiorcy niezbyt się przejmują wezwaniami do zapłaty kierowanymi do nich przez polskie kancelarie prawne, albo biura windykacyjne – zwłaszcza że niektóre spośród tych instytucji nie zadają sobie nawet trudu, aby wezwanie sporządzić w języku angielskim, lub irlandzkim.

Zatem, pierwsza naszą czynnością, jest skierowanie sporządzonego w języku angielskim wezwania do zapłaty do naszego dłużnika. Może to za nas oczywiście zrobić irlandzki prawnik. Tamtejsze kancelarie prawne, nie ograniczają się jedynie do wysyłania wezwań do zapłaty, ale prowadzą też na rzecz swoich klientów negocjacje z dłużnikami, wychodząc z założenia, iż lepsze – i szybsze - jest pozasądowe rozstrzygnięcie sporu.

W zależności od kwoty

Jeśli przedsądowe wezwanie do zapłaty nie przyniesie efektu, sprawę należy skierować do sądu. Sądy cywilne w Irlandii sprawują jurysdykcję w sprawach dotyczących sporów pomiędzy osobami prywatnymi, przedsiębiorcami oraz państwem. Istnieją sądy rejonowe („district courts”), okręgowe („circuit courts”) i Wysoki Trybunał („High Court”), które są sądami pierwszej instancji. Sąd Najwyższy („Supreme Court”) sprawuje wyłącznie jurysdykcję odwoławczą, z wyjątkiem pewnych spraw związanych z konstytucją. Sądy rejonowe i okręgowe to sądy lokalne o ograniczonej jurysdykcji, tj. mogą jedynie rozpatrywać sprawy, w których wartość przedmiotu sporu nie przekracza pewnej wartości progowej oraz sprawy, w przypadku których strony mają miejsce zamieszkania lub oficjalną siedzibę w danym miejscu lub w przypadku gdy umowę zawarto w danym miejscu. Odwołania od orzeczeń sądu rejonowego rozpatruje sąd okręgowy, natomiast odwołania od orzeczeń sądu okręgowego kierowane są do Wysokiego Trybunału. Sąd ds. drobnych roszczeń stanowi część sądu rejonowego i zajmuje się sprawami konsumenckimi, w przypadku których kwota roszczenia nie przekracza 1.269,74 funtów. Z procedury tej nie może korzystać firma przeciwko innej firmie.

BOLDEM

W Irlandii sąd rejonowy rozpatruje sprawy związane z roszczeniami nieprzekraczającymi kwoty 6.348,69 funtów. Sąd okręgowy zajmuje się roszczeniami nieprzekraczającymi kwoty 38.092,14 funtów. Wysoki Trybunał rozpatruje roszczenia przekraczające kwotę 38.092,14 funtów.

KONIEC BOLDA

Gdzie złożyć wniosek

Kolejną przesłanką, jaką należy ustalić, a która determinuje sąd przed jakim będzie toczyć się postępowanie sądowe jest miejsce, w którym umowa została zawarta lub w którym zaciągnięto dług. Jeżeli nie można żadnej z tych dwóch przesłanek ustalić, wtedy sądem właściwym będzie sąd, w okręgu którego dłużnik zamieszkuje lub prowadzi działalność gospodarczą.

Wniosek inicjujący postępowanie sądowe należy złożyć w odpowiednim biurze podawczym właściwego sądu. W Irlandii wniosek można złożyć w języku angielskim lub irlandzkim. Trzeba go sporządzić na specjalnym formularzu, odrębnym dla każdej jurysdykcji, w której wnosi się powództwo. Wniosku nie można przesyłać faksem ani pocztą elektroniczną, należy doręczyć go osobiście do właściwego biura podawczego sądu.

Formularze zawierają wskazówki, jakie elementy muszą się znaleźć w aktach sprawy. Pewne wytyczne w ograniczonym zakresie można również uzyskać od pracowników biura podawczego, ale osoby te udzielają informacji jedynie w kwestiach proceduralnych, natomiast nie mogą udzielać porad w sprawach merytorycznych związanych z pozwem ani zaleceń co do sposobu prowadzenia postępowania. Opłaty, znane jako koszty sądowe pobierane są od większości rodzajów wniosku. Należy uiścić w momencie składania wniosku w odpowiednim biurze podawczym sądu. W przypadku korzystania z pomocy prawnika, płatności z tytułu jego honorarium są odrębną sprawą – tym biuro podawcze się nie zajmuje.

POPROSZĘ TU O RAMKĘ ILE TO KOSZTUJE ALBO CHOCIAŻ ZE DWA ZDANIA NA JAKIE KOSZTA TRZEBA SIĘ PRZYGOTOWAĆ

Koszty sądowe w przypadku dochodzenia roszczeń mogą być – podobnie jak w Polsce – określane procentowo, niemniej jednak z reguły jest tak, iż prawnik przyjmujący prowadzenie sprawy dodatkowo – oprócz kosztów procesowych - pobiera od 200 do 900 euro za przyjęcie i wstępną analizę sprawy. Wydatki te są do odzyskania z toku postępowania sądowego. Nie należy ufać firmom prawniczym działającym w oparciu o zasadę „success fee”, to jest wyłącznie na zasadzie wynagrodzenie od osiągniętego efektu. Zdarza się bowiem, że gdy postępowanie sądowe się komplikuje a widoki na szybkie otrzymanie success fee się oddalają firma prawnicza przestaje się interesować sprawą i tym sposobem klient przegrywa proces. Najrozsądniej jest w Irlandii korzystać zawsze z kancelarii prawnych długą tradycją i dużym ubezpieczeniem.

Pozew musi trafić do przeciwnika

Postępowanie zostaje oficjalnie uznane za wszczęte z chwilą przyjęcia pozwu przez biuro podawcze sądu. W zależności od jurysdykcji, w której wnosi się pozew, może on nie zostać wydany do czasu, aż zostanie doręczony drugiej stronie. W sądach rozpatrujących drobne sprawy sekretarz sądu wyśle złożony pozew drugiej stronie. W innych sądach będzie trzeba samemu doręczyć pozew lub zrobić to przez pośrednika. Urzędnik biura podawczego poinformuje, czy dopełniono wszystkich formalności związanych ze złożeniem pozwu, lecz ostateczną decyzję o tym, czy sprawa została przedstawiona prawidłowo podejmie sędzia.

Tryb uproszczony ...

Istnieje możliwość zastosowania trybu uproszczonego przed sądem. Przykładowo, gdyby wezwanie do zapłaty skierowane do naszego dłużnika w Irlandii pozostało bez odpowiedzi, można złożyć do sądu rejonowego coś, co przypomina polski formularz pozwu o wydanie nakazu zapłaty. Wierzyciel powinien opracować projekt nakazu zapłaty lub wyroku a także złożyć pod przysięgą oświadczenie o istnieniu długu. Jak tylko te dokumenty zostaną złożone

w sądzie i następnie poświadczony, wtedy takiemu poświadczonemu dokumentowi nadaje się tytuł wykonawczy.

... lub postępowanie zwykłe

Jeżeli nasz dłużnik po otrzymaniu nakazu kwestionuje istnienie długu lub też jeżeli pełnomocnik dłużnika złoży dokument o zamiarze podjęcia obrony *zwany Notice of Intention to Defend* wtedy powód jest informowany przez sąd o skierowaniu sprawy do zwykłego postępowania, które w uproszczeniu wygląda dość podobnie do polskiego. Podczas rozprawy sędzia wysłucha bowiem argumentów przedstawianych przez obie strony postępowania. Każda ze stron jest uprawniona do wzywania świadków, przesłuchiwanie świadków strony przeciwnej oraz przedstawiania innych dowodów. Procedura przed sądem rejonowym ma charakter mniej formalistyczny. Jak tylko zostanie wydany wyrok lub nakaz zapłaty wtedy dłużnik może spłacić dług lub też tego odmówić.

Wykonalne są wszystkie decyzje sądowe i niektóre pozasądowe. Obejmuje to nakazy sądowe oraz orzeczenia w rozstrzygnięciach w trybie uproszczonym, o które wnioskuje rejestr przy Wysokim Trybunale lub rejestr sądowy przy sądzie okręgowym. Zwykle dla wykonania orzeczenia konieczne jest uzyskanie zgody sądu, który je wydał. Jednakże w niektórych przypadkach, takich jak egzekucja, rejestracja lub oświadczenie pod zastaw hipoteki złożone pod przysięgą, składanie wniosku do sądu nie jest konieczne. Zgodę może wydać biuro właściwego sądu.

Europejski tytuł egzekucyjny

W przypadku orzeczeń sądów polskich, które mają być wykonane na podstawie unijnych rozporządzeń, właściwym sądem jest Wysoki Trybunał. Wykonanie funkcji związanych z rozporządzeniem (WE) 44/2001 zostały zlecone przewodniczącemu Wysokiego Trybunału, zaś wnioski o wykonanie orzeczenia w Irlandii i wydanie nakazu jego wykonania składa się do dowolnego sądu.

BOLDEM

Orzeczenie będące europejskim tytułem egzekucyjnym wydanym na mocy rozporządzenia (WE) 805/2004 zostaje uznane za orzeczenie Wysokiego Trybunału, ma taki sam skutek prawny i jest wykonywane w ten sam sposób. Przepisy prawa krajowego, którym podlega ten proces można znaleźć w S.I. (Statutory Instruments – coś w rodzaju odpowiednika polskiego rozporządzenia) nr 648 z 2005r.

KONIEC BOLDA

W przypadku orzeczenia w sprawie roszczenia bezspornego, które ma być wykonane w innym państwie członkowskim, sądem właściwym do składania wniosków o wykonanie na mocy rozporządzenia 805/2004 dotyczącego europejskiego tytułu egzekucyjnego jest sąd, który wydał orzeczenie.

Zwykle wniosek o wykonanie orzeczenia składa do sądu (lub biura sądu) prawnik, chociaż wierzyciel nie musi posiadać reprezentacji prawnej. Wszystkie wnioski należy składać osobiście, a nie drogą pocztową. Część 15 ustawy o wykonaniu nakazów sądowych z 1926 r. (zastąpiona częścią 5 ust. 1 ustawy o sądach (nr 2) z 1986 r.) stanowi, że w przypadku, gdy dług jest ściągalny na mocy nakazu lub postanowienia sądu, wierzyciel może wystąpić do sądu rejonowego o wezwanie dłużnika do stawienia się na kontrolę posiadanych przez niego środków przez sędziego sądu rejonowego. Wniosek o wydanie nakazu wykonawczego należy złożyć w ciągu sześciu lat od daty wydania nakazu lub postanowienia sądowego. Wierzyciel

musi przedstawić dowody na istnienie długu, zaś dłużnik - wypełnić oświadczenie majątkowe. Część 16 ustawy z 1926 r. zmieniona częścią 9 ustawy z 1986 r. umożliwia powołanie się na dowody oraz przesłuchanie krzyżowe dłużnika lub wierzyciela. Nakaz wykonawczy zachowuje ważność przez dwanaście lat od daty wydania nakazu lub postanowienia sądowego.

Dłużnik może się bronić

Trzeba zwrócić uwagę, iż irlandzcy dłużnicy nie są pozbawieni środków prawnych służących przeciwstawieniu się nieprawnej, lub też źle prowadzonej egzekucji. Zwykle odwołanie jednak nie dotyczy samego środka wykonawczego określonego przez biuro sądu, ale właściwego orzeczenia lub nakazu, który leży u jego podstaw. Strona, do której odnosi się ten środek, może odwołać się do sądu apelacyjnego o uchylenie orzeczenia lub nakazu. Samo złożenie odwołania nie stanowi podstaw do zawieszenia wykonania orzeczenia lub nakazu.

Aleksander Stuglik

Autor jest współnikiem w KMB Stuglik Solicitors w Dublinie.